

Ankom Stockholms stads fastighetskontor 2013-12-20 Dnr 1.6-488/2013

P. Verlander, J. Copari-Mena, C. Ojebund,
Till berörd remissinstans Fastighetsnämnden

Angående remissen om Motion (2013:78) om policy för att minska elförbrukning från belysning i Stockholms stads verksamheter och bolag

Detta gäller remissvar på "Motion (2013:78) om policy för att minska elförbrukning från belysning i Stockholms stads verksamheter och bolag"

Dnr: 315-1780-2013

Remisstiden sträcker sig till den 28 februari 2014, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på Finansroteln är Hanna Malm, tfn 08-508 29 150.

Remissvar skickas till:

- Finansroteln i **digital form (word/excel)**. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Bilägg **inte** remissunderlaget. Det finns redan diariefört i kommunstyrelsens diarium.

Häfta **inte** ihop handlingarna.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: Funktion SLK RI-remissvar eller
RI-remissvar@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

**Stockholms
stad**

Kommunstyrelsen
Finansroteln

Dnr: 315-1780-2013
Sida 2 (3)
Datum: 2013-12-20

Finansroteln

Remitteringsmapp

Ärende: Motion (2013:78) om policy för att minska elförbrukning från belysning i Stockholms stads verksamheter och bolag

Inkom till KF/KS kansli den

Behandling i övrigt:

För yttrande senast: 28 februari 2014

Stadsdelsnämnderna	Facknämnderna	Övriga
	Fastighetsnämnden	SLK
	Miljö- och	Stadshus AB
	Hälsoskyddsnämnden	

2013-11-27

Motion av Stefan Nilsson (MP) om policy för att minska elförbrukning från belysning i Stockholms stads verksamheter och bolag

Potentialen för att spara el från belysning är ofta betydande i en kommuns verksamheter och bolag. Det sker nu en snabb teknisk utveckling inom belysningsområdet. Det är viktigt att Stockholms stad, som Sveriges största kommun, är en ledande aktör i arbetet med att minska elanvändningen så mycket som möjligt. Det skulle inte bara innebära ekonomiska vinster utan också bättre vistelsemiljöer, miljömässiga vinster och mindre klimatpåverkan.

I kommunen är hindren för att effektivisera belysning, så att ordentliga energibesparingar görs, till stor del organisatorisk. Belysning ligger huvudsakligen på varje avdelnings eller enhets ansvar att sköta och vinsterna med effektiviseringarna framstår ofta som relativt låga och incitamenten för att förvaltningar och bolag ska göra investeringarna är svaga eller saknas helt. I vissa delar av stadens förvaltningar sköts detta bra, medan det i andra delar finns en stor förbättringspotential.

Det behövs en övergripande belysningspolicy för Stockholms stads verksamheter och bolag. Målsättningen ska vara att effektivisera och minska elkonsumtionen så mycket som möjligt, inom ramen för de behov av belysning som finns. Effektivare belysning resulterar dessutom i mindre överskottsvärme (vilket minskar både ventilations- och kylbehov, vilket ytterligare minskar elanvändningen och eventuellt buller från ventilationssystemet). Förutom de ekonomiska och miljövinsterna finns också klara sociala och hälsomässiga vinster att göra, inte minst för elever och lärare i skola/förskola. Modern belysning har ofta positiv inverkan både på trivsel, hälsa och studieresultat.

Det finns en rad områden som bör ses över och beröras i en belysningspolicy. Grunden för en belysningspolicy ska vara att alltid bästa möjliga teknik, utifrån energieffektivitet och vistelsemiljöns funktion, ska väljas. Det gäller både vid inköp av ljuskällor och armaturer.

Dessutom bör successivt befintlig belysning bytas ut mot/kompletteras med belysning som styrs efter behov. Exempel på sådan kan vara närvarogivare på kontor och toaletter (ej att förväxla med rörelsegivare), akustisk styrning av belysning i korridorer och trapphus, rörelsegivare i förråd och rum för skrivare m. m. och ljusstyrning i lokaler där dagsljus kommer in (i kombination med den andra nämnda styrningen).

Sammantaget kan de ekonomiska, miljömässiga och sociala/hälsomässiga vinsterna av en ambitiös och tydlig belysningspolicy bli betydande. Kommunfullmäktige bör besluta att en sådan policy ska tas fram och kommunstyrelsen bör få i uppdrag att utforma en åtgärdsplan för hur policyn ska implementeras.

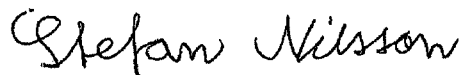
Vi föreslår att fullmäktige beslutar

att en policy ska tas fram för att aktivt minska elanvändningen från belysning i Stockholms stads verksamheter och bolag

att kommunstyrelsen ska ta fram en åtgärdsplan för hur policyn ska implementeras

att som en del av policyn ska ingå att vid inköp av ljuskällor och ljusarmaturer ska alltid bästa möjliga vedertagna teknik, utifrån energieffektivitet och funktion, väljas

att som en del av policyn ska ingå att befintlig belysning, utifrån energieffektivitet och funktion, ska kompletteras med belysning som styrs efter behov och/eller närvaro

Stefan Nilsson (MP)

2013 -12- 20

Fatima Sikiric

Från: Malin Bengtsson
Skickat: den 20 december 2013 17:09
Till: Remiss MHN Miljö- och hälsoskyddsnämnden; Remiss FSK -Fastighetsnamnden;
Remiss STADSHUSAB - Stockholms Stadshus AB
Ämne: rem - Motion (2013:78) om policy för att minska elförbrukning från belysning i Stockholms
stads verksamheter och bolag
Bifogade filer: Till berörd remissinstans 315-1780-2013.docx; 1780.pdf

Du har fått detta ärende för handläggning

Diarienummer: 001780/2013

Ärendebeskrivning: Motion (2013:78) om policy för att minska elförbrukning från belysning i Stockholms stads
verksamheter och bolag

Handling/uppgift: 30

Åtgärdstyp: Remiss (REM)

Beskrivning: Rem enligt sändlista

Handläggare: Hanna Malm (AA21553)

Dokumentid: 163968

Dokumenttyp: Remiss (REM)

Dokumentnamn: motion (2013:78) om policy för att minska elförbru

Dokumentbeskrivning: Rem enligt sändlista

Ansvarig: Hanna Malm (AA21553)

*****
*****

Handling/uppgift: 10

Åtgärdstyp: Motion (MOT)

Beskrivning: Motion (2013:78) om policy för att minska elförbrukning från belysning i Stockholms stads
verksamheter och bolag

Handläggare: Hanna Malm ()

Dokumentid: 163380

Dokumenttyp: Motion (MOT)

Dokumentnamn: motion (2013:78) om policy för att minska elförbru

Dokumentbeskrivning: Motion (2013:78) om policy för att minska elförbrukning från belysning i Stockholms stads
verksamheter och bolag

Ansvarig: ()